

مراسم عزاداری رحلت رسول اکرم(ص) و شهادت امام حسن(ع) در محضر رهبر معظم انقلاب

مراسم عزاداری روز رحلت حضرت ختمی‌مرتبت محمد مصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله و شهادت حضرت امام حسن مجتبی علیه‌السلام صبح جمعه در حسینیه امام خمینی (ره)با حضور رهبر معظم انقلاب اسلامی برگزار شد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، در این مراسم که به علت رعایت ضوابط بهداشتی بدون حضور جمعیت برگزار شد، حجت‌الاسلام کاشانی در سخنانی با بیان نکاتی از سیره نبوی و علوی، توجه به نصرت الهی در محاسبات و خسته نشدن از مجاهدت در راه خدا را دوجزه مهم از عقلانیت برشمرد و گفت: در برابر دشمن حتماً باید با تمام قوا و استعداد به مقابله رفت اما تاریخ اسلام نشان می‌دهد هر جا مسلمانان صرفاً به اسباب مادی، متکی و به آنها مغرور شدند، نتیجه با ناکامی همراه بوده‌است. همچنین در این مراسم آقای مرتضی طاهری به ذکر مصیبت و مرثیه‌سرایی پرداخت. مراسم عزاداری روز شهادت امام رضا علیه‌السلام برگزار شد. مراسم عزاداری روز شهادت حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه‌السلام صبح شنبه در حسینیه امام خمینی (ره) با حضور رهبر معظم انقلاب اسلامی برگزار شد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، در این مراسم که به علت رعایت ضوابط بهداشتی بدون حضور جمعیت برگزار شد، حجت‌الاسلام والمسلمین عابدینی در سخنانی، برادری و ارتباط بین مؤمنان را لازمه درک مراتب توحیدی دانست و گفت: در نگاه دینی و براساس روایات متعدد، اینارو گذشت، خوشرویی، انفاق و گرهِ‌گشایی از جمله مصادیق اخَوْت مؤمنانه است که این ارتباط لازمه ارتباط با معصوم و تقرب به پروردگار است. همچنین در این مراسم آقای محمود کریمی به ذکر مصیبت و مرثیه‌سرایی پرداخت.

جلسات کاری رهبر انقلاب انجام می‌شود

جلسات کاری و ملاقات‌های رهبر معظم انقلاب با سران سه قوه و سایر مسئولان کشوری، طبق روال و با رعایت آیین‌نامه‌های بهداشتی ستاد ملی مبارزه با کرونا انجام می‌شود. به گزارش تسنیم، یک منبع آگاه درباره انجام دیدارها و جلسات کاری رهبر معظم انقلاب با سران سه قوه و سایر مسئولان کشوری اعلام کرد: برنامه دفتر مقام و جلسات کاری رهبر انقلاب با سران سه قوه، مقامات لشکری و برخی دیگر از مقامات کشوری طبق روال، برنامه و با رعایت آیین‌نامه‌های بهداشتی ستاد ملی مبارزه با کرونا برگزار می‌شود.

روایت سردار حجازی از تمنای امریکا

جانشین فرمانده نیروی قدس سپاه گفت: اکنون تنها ماندن امریکار در عرصه‌های گوناگون بین‌المللی را می‌بینیم که حتی متحدان همیشگی اروپایی هم آنها را تنها گذاشتند. به گزارش سپاه نیوز، سردا محمد حجازی در پنجمین اجلاسبه مجاهدین در غربت که در حوزه هنری انقلاب اسلامی برگزار شد، با تأکید بر اینکه تحقق اهداف الهی‌ای بدون جهاد و تلاش میسر نمی‌شود، ادامه داد: گاهی این صلح با تسلیم طلبی و سازش و نرمش مقابل بیگانگان اشتباه گرفته می‌شود. صلح اگر از موضع حکمت، عزت و مصلحت باشد نه تنها مردود نیست بلکه بسیار پسندیده است و اسلالم آن را تأیید می‌کند. وی افزود: ترامپ جنایتکارو آدم‌کشد ادعا اظهار می‌کند که با اقدامات وحشیانه من، امریکا امروز امرتر است و بعد از شهادت شهید سلیمانی امریکا امن‌تر شده، اگر امریکا امن‌تر شده چرادر پایگاه‌هایتان عین بیدی می‌لرزدو درپیام‌هایتان خواهش می‌کنید که لختی فرصت دهید. حجازی گفت: اگر امن‌تر شده کجافزار می‌کنید وبرای چه‌یا به‌قرار گذاشتید؟ اگر ملاحظات انتخاباتی نبود امروز یک سرباز در امریکا نبود.

عاقبت بد تندروی

تندروی عاقبت خوبی ندارد. همه ما تجارب زیادی در این زمینه داشته‌ایم و بخوبی می‌دانیم که بیان اعتراضات و طرح انتقادات از سوی تندورها چگونه سبب تشویش آذهان عمومی و نگرانی جامعه خواهد شد.

وجود اختلافات هم در هیچ دوره ای برای مشکلات کشور راهگشا نبوده و نیست. بخصوص اگر این اتفاق بین اعضای دو نهاد مهم کشور رخ دهد. در حال حاضر تنها راه عملی برای حل مشکلات کشور پیروی از فرمایشات مقام معظم رهبری است. باید ببینیم که ایشان چگونه با دولت رفتار می‌کنند و آیا برخوردهایی که این روزها از برخی سر می‌زند مورد تأیید ایشان هست یا خیر؟ انتظارات و انتقاداتی که خیلی از ما از دولت فعلی داریم باید سازنده بوده و به گونه‌ای آن را بیان کنیم که خالی از هرگونه توهین و تهمت و افترا نباشد. ما باید در همه گفته‌های خود اخلاق اسلامی را رعایت کنیم. اینکه در انتقاد از مسئولان همچنان بحث مذاکره را پیش بکشیم و ادبیات تندى را علیه رئیس جمهوری بکار ببریم قطعاً مورد قبول اکثریت جامعه نخواهد بود. البته شاید بهتر آن باشد که رئیس جمهوری هم در بیان نقطه نظرات خود به گونه‌ای موضع بگیرند که بهانه به دست برخی افراد ندهند که فرصت توهین و افترا بیابند. در نهایت ما اگر انتقادی هم از عملکرد فرد یا مسئولی داشته باشیم حتی اگر آنان از مخالفان ما شمرده شوند- بنا به توصیه قرآن- نباید اینگونه توهین آمیز سخن بگوییم.

توهین و تهدید را ک جایگزین نقد کنیم

استفاده از ادبیات تند و تومأ با تعارض و تغیر و سخنان اینچنینی متأسفانه سال‌ها است رواج یافته و در یک‌سال اخیر هم بیشتر شده است. چنین ادبیاتی از سوی هر کسی که باشد قابل دفاع نیست. در جایی که می‌توان بر اساس منطق و با ادبیات متین درباره موضوعی بحث کرد چه وجاهتی برای به‌کار بردن کلمات ملازم توهین و تهدید باقی می‌ماند؟

آن هم در نظام جمهوری اسلامی که مقامات و مسئولان آن باید مروج ادبیات تندر با اخلاق، مکارم و ارزش‌های اسلامی باشند. منتها متأسفانه به نظر می‌رسد این تقدیرات در برخی زمان‌ها از جمله در نزدیکی به برگزاری انتخابات کم رنگ می‌شود و شاهد آن هستیم که در چنین شرایطی در رقابت میان افراد یا گروه‌های سیاسی چنین ادبیاتی که زبینه اسلام و انقلاب نیست رواج پیدا می‌کند.

البته چون آنچه بهانه بحث اخیر شده اشاراتی است که هر از گاه از سوی مقام‌های مختلف و از جمله رئیس جمهوری به صلح امام حسن (ع) می‌شود و خواهد شد. باید بگوییم که می‌شود به این موضوع نقد منطقی داشت و آن را مطرح کرد. کما اینکه نقدهای منطقی هم مطرح شده است. اما بی شک رویه‌ای غیر از این مورد سوءاستفاده بیگانگان قرار می‌گیرد. انتظار است که چه نمایندگان مجلس و چه مسئولان دولتی با ادبیات در شأن جایگاه خودشان سخن بگویند. ادبیاتی غیر از این نه تنها مشکلی را حل نمی‌کند بلکه سبب ناامیدی و یأس در جامعه می‌شود و به تشدید مشکلات می‌انجامد.

- یکشنبه ۲۷ مهر ۱۳۹۹
- سال بیست و ششم
- شماره ۷۴۷۰

از موج توهین تا تهدید به اعدام

ادامه‌از صفحه اول

توصیه‌های رهبری به مجلس این نوید را می‌داد که در شرایط مواجهه سخت مدیریت کشور با تحریم و کرونا حداقل قوای سه گانه روند‌های تخریبی و اصطکاک‌آمیز را کنار بگذارند و هم‌فازایی و همکاری ملی را پیشه کار خود کنند. در همین چارچوب بود که حسن روحانی رئیس جمهوری هم اعلام کرد که دولتش هیچ قصدی برای ورود به مسائل حاشیه‌ای ندارد و در فاصله باقی مانده تا پایان عمر یکساله خود آنچه در اولویت است کار است و کار. این امیدواری‌ها البته دیری نپایید. مجلسی‌ها به وزیر پیشنهادی دولت برای وزارت صمت (مدرس خیابانی) رأی اعتماد دادند. در ادامه موج توهین‌ها به دولت شروع شد و این بار با عبور از وزرا به شخص رئیس جمهوری رسید. این گونه بود که پروپاگانداى حضور در میان مردم به نام نظارت میدانی و بدون توجه به رعایت پروتکل‌های بهداشتی به میدان آمد و حسن روحانی را هدف حملات و توهین‌ها قرار داد. اردشیر مطهری نماینده گرسمار و آزادان و همشهری محمود احمدی‌نژاد در جلسه رأی اعتماد به علیرضا رزم حسینی، وزیر پیشنهادی صمت ابایی از لعن و نفرین رئیس جمهوری از پشت تریبون مجلس نکرد و البته قابل تأمل‌تر اینکه هیچ تذکری هم از سوی هیأت رئیسه مجلس نگرفت. تکمیل کننده این نوع ادبیات، علی اصغر عنابستانی نماینده سبزوار در مجلس بود که او هم همان‌ند اردشیر مطهری پیوندی با احمدی‌نژاد داشت. رئیس ستاد انتخاباتی احمدی‌نژاد در استان خراسان رضوی که بعدها به مسئولیت فرمانداری و استانداری رسید، در توهینیتی پا را در ناسزادگاری به رئیس جمهوری فراتر گذاشت و «اف بر تو، را حواله روحانی کرد. قطعه دیگری از این پازل توهین و افترا را علیرضا نظری نماینده خمین

توهین و تهدید آسیب مردم‌سالاری دینی

یکی از اصول مردم‌سالاری دینی آزادی حق اظهار نظر در چارچوب قانون اساسی است. قاعدتاً این اصل مسیر را برای پرداخت بهتر کارشناسی مسائل و امور مهم هموار می‌کند و در حقیقت کمک کننده مهمی است برای تصمیم‌سازی‌ها بر اساس سازوکارهای تعریف شده قانونی. در چنین فضایی منتقدان هم این فرصت را پیدا می‌کنند تا نقطه نظرات خود را بیان کنند. حتماً مستقیم‌تر و البته اسلامی‌تر و قانونی‌تر آن است که بیان دیدگاه‌ها و انتقادات هم در مسیر قانونی و عرف موجود و به دور از انگ زدن‌ها و توهین‌های احتمالی باشد. متوسل شدن به ابزارهای تخریب و توهین یا تهدید حتماً فضای نقد مصنفانه و تبادل نظر و تعاطی افکار را مخدوش می‌کند و این شرایط آسینوی خواهد بود برای مردم‌سالاری دینی. اینکه نمایندگان مجلس یا

محمدرضا باهنر عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

است برای تصمیم‌سازی‌ها بر اساس سازوکارهای تعریف شده قانونی. در چنین فضایی منتقدان هم این فرصت را پیدا می‌کنند تا نقطه نظرات خود را بیان کنند. حتماً مستقیم‌تر و البته اسلامی‌تر و قانونی‌تر آن است که بیان دیدگاه‌ها و انتقادات هم در مسیر قانونی و عرف موجود و به دور از انگ زدن‌ها و توهین‌های احتمالی باشد. متوسل شدن به ابزارهای تخریب و توهین یا تهدید حتماً فضای نقد مصنفانه و تبادل نظر و تعاطی افکار را مخدوش می‌کند و این شرایط آسینوی خواهد بود برای مردم‌سالاری دینی. اینکه نمایندگان مجلس یا

بی اخلاقی جایگزین رقابت سیاسی

حملات یکی دو روز اخیر به رئیس جمهوری که از سوی افراد مشخص و افراد معلوم انجام شده است، از چند زاویه قابل بررسی است. نخست باید سخنان خود آقای روحانی را ارزیابی کرد که این سخنان از چه جنسی بوده است. واقعیت این است که آقای روحانی در بررسی و تبیین سیره انمه(ع) سخن درستی را مطرح کرده است، زیرا او صرفاً خواستار این شده است که همگان باید در زندگی انمه(ع) غورکنیم و همه جنبه‌ها و بخش‌های زندگی آن بزرگواران را بررسی کرده‌و آن‌ها درس بیاموزیم، چرا که سیره و رفتار انمه(ع) در هر دوره تاریخی واجتماعی، براساس مقتضیات همان دوره بوده است. به عبارت دیگر، اگر امام حسین(ع) هم در زمانه امام حسین می‌کرد، چه‌بسیابه همان صورتی رفتار می‌کردند(مصمیم می‌گفتند که امام حسن(ع) انجام دادند، رفتار ماباور داریم که انمه(ع) همه‌نور او حده هستند. بنابراین زندگی وسیره انمه(ع) ما مستلزم مطالعه شرایط اجتماعی و محیطی آنان است. آقای روحانی هم به این موضوع اشاره کرده است، اما

اکبر ترکان فعال سیاسی

این سخنان از چه جنسی بوده است. واقعیت این است که آقای روحانی در بررسی و تبیین سیره انمه(ع) سخن درستی را مطرح کرده است، زیرا او صرفاً خواستار این شده است که همگان باید در زندگی انمه(ع) غورکنیم و همه جنبه‌ها و بخش‌های زندگی آن بزرگواران را بررسی کرده‌و آن‌ها درس بیاموزیم، چرا که سیره و رفتار انمه(ع) در هر دوره تاریخی واجتماعی، براساس مقتضیات همان دوره بوده است. به عبارت دیگر، اگر امام حسین(ع) هم در زمانه امام حسین می‌کرد، چه‌بسیابه همان صورتی رفتار می‌کردند(مصمیم می‌گفتند که امام حسن(ع) انجام دادند، رفتار ماباور داریم که انمه(ع) همه‌نور او حده هستند. بنابراین زندگی وسیره انمه(ع) ما مستلزم مطالعه شرایط اجتماعی و محیطی آنان است. آقای روحانی هم به این موضوع اشاره کرده است، اما

رفتاری که در شان مجلس نیست

در جامعه ما هر شخصی می‌تواند دیدگاه خودش را نسبت به مسائلی که وجود دارد بیان کند. آقای حسن روحانی به عنوان یک عضو جامعه روحانیت که با رأی مردم در جایگاه رئیس جمهوری نیز قرار دارد دیدگاه خود را درباره مسائل دینی و برداشتی که می‌توان از رویدادهای تاریخ

حسین کتعمانی مقدم فعال سیاسی اصولگرا

در مجلس تکمیل کرد. آنجا که در گفت‌وگویی با خبرنگاری فارس مدعی شد ۱۰۰ میلیارد تومان برای ساختمان دانشکده‌ای در دانشگاه شهید بهشتی که «دختر حسن روحانی» قرار بود در آن عضو هیأت علمی شود، از اعتبارات کرونا تخصیص یافته است. حال آن‌که توضیحات دانشگاه شهید بهشتی و سخنگوی دولت و رئیس دفتر رئیس جمهوری معلوم کرد که این ادعاهم دروغی یش نبوده است.

حالا اما ارزیابی اتاق فکرای انتخاباتی تندروها به این نتیجه رسیده که موج توهین و تخریب آورده مورد نظر را برای آنها در پی نداشته و کمپین انتخاباتی ۱۴۰۰ جسارت بیشتری باید به خرج دهد. در این مرحله دیگر گویا کاری از دست نمایندگان تازه وارد و ناشناخته بر نمی‌آید و باید چهره‌های مشهورتر و شناخته‌شده‌تر به تندروی وارد میدان شوند. این گونه است که پای مجتبی ذوالنوری نماینده قم و رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی به میان کشیده می‌شود. آن هم نه با انتقاد و تخریب بلکه با تهدید روحانی! او در حساب تئوتئتری خود نوشت: «جناب روحانی اگر برای توجیه مذاکره با دشمن، علت صلح امام حسن با معاویه را خواست اکثر مردم از امام ذکر می‌کنید! امروز اکثریت قاطع ملت ایران به کمتر از عزل و مجازات شما راضی نمی‌شوند! با منطق شما، رهبر انقلاب باید دستور دهند هزار بار شما را اعدام کنند تا دل مردم عزیز راضی شود.» موج توهین و تخریب حالا تبدیل به تهدید و اعدام‌شده است آن هم از سوی رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس. اما به چه بهانه با جرمی؟ یک اظهارنظر رئیس جمهوری درباره امام حسن(ع) که حتی نتیجه‌گیری خاصی هم از سوی روحانی در پی نداشت. روحانی چهارشنبه در جلسه هیأت دولت گفته بود: «امام مجتبی به ما می‌آموزد که مرد جنگ باشیم به روز جنگ، و مرد صلح باشیم به روز صلح. اگر در

در واکنش به این تهدید علی مطهری نماینده پیشین مجلس در تئوتئتر نوشته است: «من مذاکره با امریکا را در شرایط فعلی به صلاح کشور نمی‌دانم اما معتقدم اظهارنظر هر ایرانی خصوصاً رئیس جمهوری در این مورد باید آزاد باشد و نباید موجب توهین و تهدید شود. اینکه مقام رهبری مخالف مذاکره هستند مانع اظهارنظر دیگران نیست.» مهدی نصری از چهره های فرهنگی با سابقه و دین پژوه هم در واکنشی اعتراضی به توتیت ذوالنوری

هر چهره سیاسی دیگری منتقد مواضع یا سیاست‌ها و برنامه‌های رئیس جمهوری باشد امری طبیعی است و اتفاقاً اگر چنین نباشد یا امکان بیان نقد برنامه‌ها و مواضع وجود نداشته باشد جای اشکال است. اما همان گونه که اشاره شد، در بیان این انتقادها هم مراعات اخلاق و قانون و به‌خصوص تبعات مرتبط بر نحوه بیان انتقاد هم باید مد نظر باشد. حاشیه‌سازی در شرایط فعلی نه به صلاح دولت و مجلس و نه مردم و کشور است. البته لازم است رئیس محترم قوه مجریه نیز با سعه صدر شنوای انتقادها باشد و انتقاد سازنده را چراغ راه دولت در مسیر پرفراز و نشیب خدمت بدارند. ناگفته پیداست که همه ما در کنار هم شرایط سختی را داریم سپری می‌کنیم و اگر بنا بر آن باشد که منافع حزبی و جریانی خود را بر مسائل مهم‌تر و کلان‌تر ملی ترجیح دهیم، افکار عمومی حتماً فضاوت ناشیست‌های از رفتارهای ما نخواهد داشت چون احساس می‌کند آنچه در میان این دعواهای سیاسی و جنجال‌سازی‌ها کم می‌شود، دغدغه‌ها و مشکلات آن‌هاست.

کسانی که حرف‌های ناروای می‌زند یا احکام هزار بار اعدام صادر می‌کنند، بحث‌های علمی هم نمی‌کنند که شایسته پاسخگویی باشد، بلکه این‌ها بحث سیاسی است که ارزش پاسخگویی علمی ندارد. از سوی دیگر این حجم از برخورد تومأ با توهین نسبت به رئیس جمهوری، در تاریخ جمهوری اسلامی ایران بی سابقه بوده و هیچ‌گاه وضعیت به این صورت نبوده است؛ دلیلش را هم نمی‌دانیم، شاید علت زیاد شدن بی اخلاقی‌ها باشد، اما دلیل هر چه باشد، این رویه قابل درک نیست. ما در ابتدای انقلاب اسلامی تصور نمی‌کردیم روزی فرا برسد که مقام‌های جمهوری اسلامی در سطح عالی نسبت به هم رفتارهای کینه‌ورانه داشته باشند. اختلاف نظر در سطوح عالی در ادوار دیگر هم بوده است، اما همواره اخلاقیات بر آن‌ها حاکم بوده است؛ امروز رقابت‌های سیاسی به بی اخلاقی تبدیل شده‌است. پیام‌دین امر برای مردمی که ناظر رفتار کارگزاران هستند، این است که مردم همواره در تشخیص خود را خواهند داشت، که به عبارت دیگر، نباید تصور کرد که مردم به حرف‌های کسی که پیششدها هزار بار اعدام داده‌اعتمادی کنند. آقایی که پیششدها هزار بار اعدام داده، رأی ونظر خود را داده است. او باید بداند که مردم ما این‌طور نیستند و تشخیص ودرک خود را دارند.

اسلام داشت بیان کرده است. حال اگر کسی مخالف نظر ایشان است باید این مخالفت را با شرح دیدگاه خود بیان کند نه اینکه رئیس یکی از قوای سه‌گانه کشور را مورد هجمه قرار دهد. اما این رویه نه در شان مجلس شورای اسلامی است و نه در شان نمایندگان آن. بماند که ما در خصوص توهین به سران قوا قوانین سختگیرانه‌ای داریم. اگر قرار باشد این مسائل از سوی نمایندگان مورد بی‌توجهی قرار بگیرد و تکرار شود باید از کمیته نظارت بر عملکرد نمایندگان انتظار داشت که به این مسائل وارد شود و از شان مجلس دفاع کند.

به امریکایی‌ها یخ ندهید

ذوالنوری البته دیروز در پاسخ به واکنش‌ها به توتیت تهدیدآمیز خود پای استیضاح رئیس جمهوری را هم به میان کشید و در توتیتی نوشت: «استیضاح روحانی از دستور خارج نشده. استیضاح به قوت خودش باقی است. پرونده استیضاح دست بنده است ۴۴ نفر امضا کرده‌اند که ۱۱ نفر امضایشان را پس گرفته‌اند.» حسام‌الدین آشنا هم

در واکنش به او نوشت: «استیضاح حق اکثریت قاطع مجلس است اما ایجاد تزلزل در حاکمیت، تضعیف دولت در زمان جنگ اقتصادی، یخ دادن به هر دو نامزد انتخاباتی امریکا برای کوتاه نیامدن در برابر دولت فعلی ایران و تعویق هرگونه رفع یا کاهش تحریم‌ها تا استقرار دولت بعدی در ایران از وظایف نماینده‌ای با ۲۰۴ هزار رأی نیست.»

روز صلح، جنگیدیم و در روز جنگ، صلح کردیم، هر دو خطا و اشتباه است. بموقع باید بایستیم و بجنگیم و بموقع باید صلح کنیم.» دلواپسان اما تفسیر و تعبیر خود را از این سخنان داشتند و نگران شدند که مبادا مذاکره و گفت‌وگویی با امریکادر میان باشد. حال آنکه رئیس جمهوری و وزیر خارجه در پاسخ به تمایل رئیس جمهوری امریکا برای مذاکره بارها تأکید کرده‌اند که گفت‌وگو با امریکا در شرایط فعلی و تا زمانی که امریکا از راه اشتباه خود بازنگردد، میسر نیست.

در واکنش به این تهدید علی مطهری نماینده پیشین مجلس در تئوتئتر نوشته است: «من مذاکره با امریکا را در شرایط فعلی به صلاح کشور نمی‌دانم اما معتقدم اظهارنظر هر ایرانی خصوصاً رئیس جمهوری در این مورد باید آزاد باشد و نباید موجب توهین و تهدید شود. اینکه مقام رهبری مخالف مذاکره هستند مانع اظهارنظر دیگران نیست.» مهدی نصری از چهره های فرهنگی با سابقه و دین پژوه هم در واکنشی اعتراضی به توتیت ذوالنوری

http://irannewspaper.ir

editorial@irannewspaper.ir

بین، مردم ضرر می‌کنند. اجازه دهید کشور را اداره و مشکلات مردم را حل کنیم. به گزارش برنا، محمود واعظی افزود: اگر می‌خواهید، کار تبلیغاتی و انتخاباتی کنید و سفر بروید ولی این که در سفر، فقط شعار دهید و کار تبلیغاتی کنید و بگویید فقط ما می‌توانیم کار قبلا سرکار بودید و قبلا هم مسئولیت داشتید ولی هیچ کدام از این کارها را نتوانستید، انجام بدهید؛ مدعیان امروز، عملکردی روشن دارند. نمی‌خواهیم وارد این مقولات شویم. او در پاسخ به این سؤال که آیا چنین همه‌هایی در دولت‌های قبل هم سابقه داشته است، گفت: خیر! انتقد سابقه نداشته است.

■ **برجسته‌ترین اقدام امام حسن(ع)**

صلح با معاویه بود

اظهار نظر رئیس جمهوری درباره صلح امام حسن (ع) که با حمله چپهه دلواپسان از روزنامه کیهان گرفته تا دلانور و علم‌الهدی و پناهیان و رحیم پورازغدی مواجه شده، در حالی است که نماینده ولی فقیه در سپاه برجسته‌ترین اقدام امام حسن(ع) را صلح او با معاویه عنوان کرده است. به گزارش ایرنا به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی سپاه پاسداران، حجت‌الاسلام والمسلمین «عبدالله حاجی صادقی» در مراسم عزاداری ۲۸ صفر که مصادف با رحلت پیامبر اکرم(ص)، شهادت امام حسن مجتبی(ع) و امام رضا (ع) است، گفت: پنجشنبه در ستاد فرماندهی کل سپاه اظهار داشت: عیودیت، حسن خلق، حلم و کمک به نیازمندان از کمالات امام حسن مجتبی(ع) بود و در آنها یگانه روزگار است. وی برجسته‌ترین اقدام امام حسن (ع) را صلح او با معاویه عنوان کرد و گفت: این اقدام امام حسن(ع) از همه کمالات بالاتر است. بنا بر گفته مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در کتاب انسان (۲۵۰ ساله، اگر امام حسن مجتبی (ع) این صلح را انجام نمی‌داد آن اسلام، ارزشی و نهضتی از بین می‌رفت و ذکر اسلام برمی‌اتاد.

ضرورت توجه به تاب‌آوری جامعه

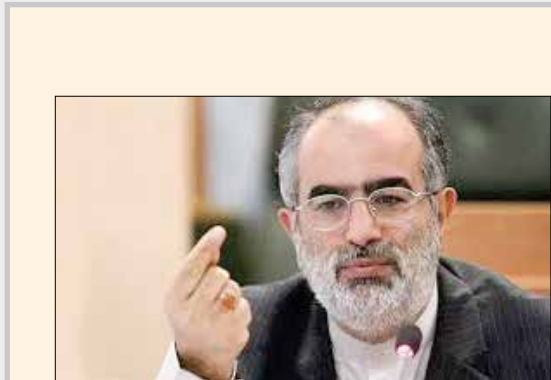
جامعه اسلامی به این امور توجه ننشود، می‌تواند ضایعات و آثار منفی جدی برای مسلمانان و جامعه اسلامی به دنبال داشته باشد. درعین حال می‌توان گفت هرچند در سیره انمه(ع) گفت‌وگو، مذاکره و صلح تأکید شده است، اما منظور از صلح و مذاکره قطعاً به معنی پذیرش مسائل از موضع ذلت نیست. به عبارت دیگر، تا به امروز برداشت قاطبه مسلمانان و شیعیان از صلح امام حسن(ع) و پذیرش اشتباهی از سوی امام رضا(ع)، حکایت از آن دارد که این دو تصمیم به اعتبار مصلحت جامعه و درعین عزت اتخاذ شده است. این دو بزرگوار، در مسیر تحقق گونه‌ای رفتار کردند که قاطبه جامعه اسلامی حق را به امام حسن(ع) و امام رضا(ع) دادند. بنا بر توجه به شرایط، فضا و زمینه‌های جامعه، امام به واقعیت‌های افکار عمومی توجه دارد و در می‌یابد که جامعه با سختی‌ها و مشکلاتی روبه‌رو است که اگر آن سختی‌ها افزایش یابد، ممکن است اساس بالاتری دچار آسیب شود.

در پایان تأکید بر این مسأله ضروری است که ما نباید بحث درباره این واقعیت‌های تاریخی را دست‌انویز برای واکنش‌های اخیر برخی چهره‌ها قرار دهیم. این نوع برخوردها آن هم در شرایطی که جامعه با سختی زیادی روبه‌رو است، مردم را در معرض نگرانی جدی‌تر قرار می‌دهد. امروز که مردم با سختی‌های زیادی روبه‌رو هستند، مسئولان یا مبلغان نه تنها باید به تعامل روی بیاورند، بلکه نقدهای خود را در چارچوب منطق اخلاقی مطرح کنند. در غیر این صورت، تنازع‌هایی مانند آنچه در روزهای اخیر دیده شد، نه فقط جامعه را به سمت تشوگر و رهنمون نمی‌شود، بلکه بر دامنه التهاب آن می‌افزاید.

نرمش قهرمانه تعبیر رهبری برای صلح امام حسن(ع)

اینکه تصویری جنگ طلبانه از پیامبر یا انمه نشان دهند که هیچ میانه‌ای با صلح نداشته‌اند هم خلاف اخلاق اسلامی و هم خلاف واقعیت‌های زمان انمه است.

به باور من، این رویکرد را می‌توان ناشی از تحریف در زندگانی انمه(ع) دانست. به عبارت دیگر، این برداشت‌ها از سوی کسانی حاصل می‌شود که با ناآگاه هستند یا نمی‌خواهند از انمه(ع) تبعیت کنند. از این رو کسی باید درباره زندگی انمه اظهار نظر کند که با زندگی انمه و با واقعیت‌های اجتماعی و سیاسی آن زمان آشنایی داشته باشد نه اینکه برای منکوب کردن رقیب خود تاریخ را کنار بگذارد و واقعیت‌ها را نادیده بگیرد و بدتر اینکه در برابر یک اظهار نظر تهدید به اعدام کند. ما نمی‌توانیم به یک امام(ع) نسبت ناروا بدهیم و اگر تعامل و صلحی داشتند بگوییم ایشان مجبور شده‌اند و اگر نه جنگ می‌کردند یا اگر جنگ کرده‌اند بگوییم جنگ نبوده و صلح بوده است. باید واقعیت زندگی انمه(ع) را مطرح کرد و نباید تحت تأثیر رقابت‌های سیاسی و جناحی برداشت‌های نادرست شخصی خود را به آنها نسبت داد. بماند که اساسا طرح چنین مسائلی با ادبیات خشونت‌آمیز و تهدید‌آمیز اساسا به دور از اخلاق اسلامی است.

در واکنش به او نوشت: «استیضاح حق اکثریت قاطع مجلس است اما ایجاد تزلزل در حاکمیت، تضعیف دولت در زمان جنگ اقتصادی، یخ دادن به هر دو نامزد انتخاباتی امریکا برای کوتاه نیامدن در برابر دولت فعلی ایران و تعویق هرگونه رفع یا کاهش تحریم‌ها تا استقرار دولت بعدی در ایران از وظایف نماینده‌ای با ۲۰۴ هزار رأی نیست.»

آیاتندروها از هرگونه برنامه و طرحی که منجر به رفع مشکلات در عمر یک‌ساله دولت روحانی شود همراهی می‌کنند؟ یا صلاح اتاق فک‌های انتخاباتی در بدتر شدن وضاع و دست برتر آنها برای حمله بیشتر به دولت و حواله دادن همه مشکلات به دولتی است که به توهین‌ها به رئیس جمهوری در در حکم آفتاب لب بام است؟ گرفتاری و مشکلات مردم و ایستادن در کنار مردم آیا یک دغدغه ملی و مردمی است یا ابزاری برای سرپوش گذاشتن به نداشته‌ها و بی‌برنامگی‌های جریان مخالف و دستان خالی مجلس؟

■ واعظی: نوبت به سکوت کنندگان هم می‌رسد

رئیس دفتر رئیس جمهور هم در رابطه با توهین و بی‌احترامی‌ها از تریبون‌های مختلف به رئیس جمهور گفت: افرادی که بی اخلاقی انجام می‌دهند و برخی دیگر هم در این بین سکوت می‌کنند، باید بدانند این بی اخلاقی‌ها تنها به رئیس جمهور نیست بعداً نوبت خودشان هم می‌شود. متأسفانه عده‌ای رقابت‌های تبلیغاتی و انتخاباتی را برای سال ۱۴۰۰ خیلی زود شروع کردند و در این

غلامرضا ظریفیان استاد دانشگاه

نوع مواجهه منتقدان با سخنان اخیر رئیس جمهوری را می‌توان «تاریخ‌پریشی» توصیف کرد، زیرا بحث آقای روحانی درباره صلح امام حسن(ع) واقعیتی است که هم در منابع لب سنت و هم منابع شیعه ا آمده است، مضافاً اینکه مقام معظم رهبری نیز سال‌ها پیش در ترجمه کتابی از صلح امام حسن(ع) از آن به عنوان نرمش قهرمانانه یاد کردند. همین واقعیت‌های تاریخی به ما یادآوری می‌کند که امام حسن(ع) هم امام مبین و هم سرپرست مشروع جامعه بوده‌اند. نکته اینجاست که امام علی(ع) با وجود همه جنگ‌هایی که بر ایشان تحمیل شد، حکومت را واگذار نکرد، اما اینکه امام حسن(ع) واگذار کرد ناشی از این بود که این مسأله بر ایشان تحمیل شد. در تاریخ آمده‌است که پس از پذیرش صلح، یاران امام حسن(ع) نزد ایشان آمده و امام را مورد پرسش جدی قرار دادند که چرا این متارکه با صلح را پذیرفتید؟ نقطه کلیدی تصمیم امام حسن(ع) در این جمله ایشان است که در پاسخ به این یاران معترض، فرمودند: «من کسی نیستم که چیزی را به شما تحمیل کنم که شما نسبت به آن کراهت دارید.» این بیان شریف، نشان می‌دهد که جامعه زمان امام حسن(ع) به گونه‌ای با سختی‌ها، رنج‌ها، مشکلات و غارت‌های ناجوانمرانه معاویه روبه‌رو بود که جامعه دچار سختی‌ها و شکاف‌های جدی شده و طاقتم مردم طاق شده بود.

از اینجاست می‌توان دریافت آنچه در قضیه صلح امام حسن(ع) اهمیت دارد، مسأله طاقت و توان مردم و تاب‌آوری آنان در برابر سختی‌ها و رنج‌هاست. چرا که اگر در تدابیر سیاسی بزرگان

محمد هاشمی رفسنجانی فعال سیاسی

این روزها درحالی عده‌ای از طرح مسأله صلح امام حسن(ع) برآشفته شدند که در این زمینه، مقام معظم رهبری از همه جلوتر هستند. ایشان سال‌ها پیش با بررسی این مسأله، از صلح امام حسن(ع) به نرمش قهرمانانه تعبیر کردند. مسأله هم این است که صلح انمه(ع) همچون جنگ‌های ایشان، بخشی از واقعیت‌های زندگی آن بزرگان دین و اساساً مبتنی بر رسالت شان بوده است.

به عبارت دیگر، انمه(ع) در زمان‌های مختلف زندگی می‌کردند که مطابق آن، جوامع و تاریخ زندگی آنان اقتضای خود را داشته است. انمه(ع) نیز هر یک به اقتضای این شرایط و با توجه به رابطه‌ای که با خداوند و جامعه داشتند، به تشخیص و مسئولیت خود عمل می‌کردند. این تشخیص گاه جنگ بوده است و گاه صلح. اما اینکه امروز کسانی با ادبیات تحقیر و تخریب، بخواهند درباره اصل رفتار انمه(ع) داوری کنند که چرا چنین کردند و چرا آن تصمیمات را اتخاذ کردند، یا